

ANY III

NÚM 99

BARCELONA 18 JULIOL 1890

Matilde Franceschini

En busca de casadó

CUADRET BARCELONÍ

PA noyas, ¿encare no esteu apunt?

—Jo si, mamá; la Rosita s' acaba de posar los polvos y ve desseguida.

—Ditxosos polvos! jo crech que aixó la farà perdre á n' aquella; no sé quin gust hi troba d' empolvase sempre.

—Dona, aixís se fa la cara mes fina y...

—Ja estich llesta; quan vulgui ja podém marxar.

—¡Y are! com t' has posat aquesta orella; sembla que hi tinguis un magatsem de cals fosa; Deu nos enguart de quatre gotas...

—Arréglamho, Carmeta; te, ab aquest mocadó...

—Ja está; are fas mes goig á lo menos.

—Ja teniu los vanos?... perque ballant tindreu molta caló y després no 'm vinguesseu que os acompanyés al café; ja sabeu que no estich per gastos.

—Prou que 'ns deurá convidá algún jove; de següé que avuy ens demanan relacions. ¿No es vritat que fem goig ab aquets vestits de tela de Vichy?

—Si, de tela de pesseta. Ja teniu la *trajeta*?

—S' en diu invitació, mamá; ja la tinch, mirisela.

—Sí, ves; ¿que vols que miri, pobre de mí! ¿Que diu l' hora que 's comensa 'l *sarau*?

—'L ball, se diu, dona, aixó de *sarau* fa molt ordinari.

—Tant si fa ordinari com si fa diligencia, á la meva juventut sempre ho deyam aixi.

—Comensan "á las nueve" are son tres quarts y mitx; arribarém al punt.

—Y aquestas lletras grossas d' aquí baix ¿qué volen dir?

—Aixó diu; *Invitación personal*; vol dir que es una invitació per personas.

—Donchs digas que també deuen entrarhi béstias...

—Deu se perque no hi entrin 'ls gossos.

—¿Encare no hi som? ¿A quin número cau aixó?

—Oh, no cau en lloch mamá, es el número 38. Calli, miri; es allá. ¿Veu aquell fanal gros? á dintre.

—¿Y á dintre 'l fanal 'ns hem de ficá?

—No, senyora; aixó ho posan á la porta perque la gent sápigas per ahont s' entra...

—Ja hi som ¿veu?... "*La bailarina*"

—¿Ahont es?... no la veig en lloch...

—Es lo lletrero que hi ha en aquest fanal.

—¡Ah!... 'm pensava que hi havia alguna d' aquellas que ballan á peu coix...

—Pujém per aquí.

—No trepitjém gayre aquesta alfombra que l' embrutaríam...

—¿L' invitació?—Si, senyó; mamá d'nguila á n' aquest jove...

—Si es servit;... ay, cálli, no; que aixó es lo butlletí de la parroquia;... dispensi,.. deu se aixó, ¿vritat?

—Sí, senyora; passin, passin.

—Noyas ja han tocat quatre balls y encare no haheu ballat gens;... ¿qué feu?

—Mamá, veu que no 'ns venen a treure.

—Just; no falta mes que 'ns treguin; no habem fet pas rés á ningú ..

—Vull di que cap jove 'ns ve á buscar.

—Si sembleu dugas mussolas, tan sérias; ensenyeu las dents y feu mitxa rialleta, ja veureu com vindrán.

—Calla; are diuhen al pianista que vagi á tocá 'l schotis... á mi tant que m' agrada...

—¿Qui, 'l pianista?

—'L schotis.

—No diguis rés que are ve aquell jove dels lentes á buscarme.

—Potsé ve á buscarme á mí.

—Qué balla vosté?

—No, senyó.

—Dispensi, 'm pensava que ballava.

—Si senyó que ballo; pero vull dir que are no ballo ab ningú, vamos que no tinch compromís.

—Donchs, si vol fe 'l favor...

—Vaja, veus? ja ballan; y que fan bona pareja. 'M sembla que aquell jove fa la cara de se un bon noy...

—Mamá, á mi ningú ve á buscarme.

—Pren paciencia; tampoch venen á buscarme á mí...

—Aquell jove del bigotet mira molt cap aquí y sembla que no gosi.

—¿Aquell de la *lavita*?

—No; aquell que va clá.

—Oh, no 'n fassis cas si va clá; es que 's deu habé purgat.

—Ja s' acaba aquest ball y encare no hi tocat estrena.

—Dona, no t' apuris; ja 't tocará; potsé l' altre ball tindrás mes *salida*..

—Ja han acabat; miri, ja ve la Rosita ab aquell jove.

Aquest deixa la balladora allá ahont l' había trobada y diu apart:

—(Quin mort hi arreplegat! no m' atraparás pás més, no; m' ha deixat los peus desgraciats; semblava que hi trobés gust á trepitxarme...)

—¿Qué tal? ¿ha anat bé?

—Si noya ¡que 'n sab aquell jove!...

—¿Qué t' ha dit? li pregunta la mamá interrompintla.

—A mi, encara está dejú de dirme una paraula.

—Y tu á n' ell?

—Jo, li he dit lo mateix.

—Ay, be hi vist que enrahonava y que reya.

—Sí; tirava piropos á n' aquella del cos vermell sempre que passava pel nostre costat.

—Diu que are ve la mitxa hora, mamá.

—Que vingui, dona; nosaltres ja som aquí.

—Oh! vull di que are estarán mitxa hora sense ballá, y casi tothom se 'n va al café ¿veu?

—Deixals anár; ¿que n' has de fer tú? nosaltres ens en anirém cap á casa; aném, aném, que 'ls ulls ja se m' aclucan.

—Oh; á vosté si que... tot se li acluca.

—Esperém que toquin 'l primé, potse...

—Nada, nada, marxém: que toquin 'l que vulguin; nosaltres toquém 'l dos: ja te rahó ton pare que no hi podeu aná en puestos aixís vosaltres: tothom ho deu coneixe que la ballém magre.

—Ca ¿sab qu' es aixó? que 'ls joves d' aquesta societat son molt poch amables.

—Au, baixém depressa qu' es tart...

—Qu' es fosch: aquell fanal ja deu está apagat.

—No t' amohinis, dona, si está apagat ó no: no l' has de pagar pas tú...

—Noya, jo no m' hi divertit gens.

—Filla, jo tampoch...

—No 'm demanáu pas may més que os acompanyi en lloch: una vegada que surtim ningú fa cas de nosaltres y ens entorném á casa de la mateixa manera que n' hem sortit: la sort heu tingut que aquesta nit ha fet bo, del contrari avuy no surtiam pas de casa:.. jo ho sento per mi, qu' hasta me 'n dono vergonya haver arribat á n' aquesta edat y encare no poguer ser sogra.

J. ASMARATS.

A un... de la colla

SONET

Fent gala de tas falsas condicions
t' inspiras, segons dius, en tots moments.
¿No veus, tonto, que 't faltan arguments?
Tas ideas... ¡no son inspiracions!

Orgullós, no 't fán falta, dius, lliçons
perque en l' *art de la ploma* molt hi entens;
ser l' únich en lo *gènero* pretens...

¡¡No sé perque tens tantas pretensions!!

Per més que 'ls que bè 't volen t' adverteixen,
com que 'ls que 't volen mal prou t' aplaudeixen,
estás ben persuadit de que fás rotllo
entre 'ls *escribidors* (!!) de Barcelona:

Del *bon gust* si que ray... rès te s' endona
mentres formin ton nom *lletras de mollo*.

PEPET DEL CARRIL.

LA NIT DE SANT JOAN

Avuy quatre anys ja farà
que ab una nena joyosa
l' Artur dos balls va ballá;
y després d' aixó ab melosa
veuheta li preguntá.

—Vols venir á acompanyarme?

—¿Ahont? ella respongué,

—Ahont?... al mar á banyarme,
y després de refrescar-me
si vens, ab tú m' estaré.

Y allí tots dos prop del mar,
assentats sobre l' arena
podré m lliures explicar
sense por y sens pesar
lo que nostre cor omplena.

Mentres que acompanyarán
lo nostre amorós accent
las onas que arribarán
á la platja murmurant
com ho fan continuament.

Tú 'm dirás ab dolsa veu
lo que tens dintre del cor,
y jo també ab gran dolsor
lo que tinch dintre del meu
qu' está plé á vessar d' am

Y admirarém, nena, al
aquell panorama extens
que 's sols creat del diví,
tan hermós y tan inmens
que no 's pot divisá 'l fi.

Ella de amor extasiada
va responder: —Si que vinch;

pero á casa tal vegada
me dirán si ganas tinch
de fer una etzagallada.

No tingas por, perque jo
se ja segur qu' estarán
tota aquesta nit voltant
per 'quets carrers, y ab aixó
que faltis no notarán.

Avans de apuntar lo día
de la platja marxarém.
Que 't sembla d' aixó m' aymía?
—Qu' está bè.

—Donchs au, aném?...

—Jo Artur, serhi ja voldria.
Marxant tots dos fent brasset,
s' allunyan, ja la foscor
divisarlos no permet;
sols se sent lo suau remor
de algun que altre petonet.

Sobre l' arena del mar
están ja 'ls dos assentats,
y no 's cansan de mirar
ni sos llabis de parlar
los mots d' amor impregnats.

per sopor...
de mon cor, sols una

Creume, no 'm sigas ingrát
perque allavors me perdria.
—May lo meu cap ha pensat

en tal cosa, sols voldria
probas de que 'm dius vritat.

—Artur, quina proba vols
quan tè dich que mon cor crema?

—Digam prompte de que 't dols,
sabré mon enginy exprema
per contentarte tan sols.

—¡Ay, nineta! tinch un mal
que aquesta nit m' ha agafat,
y tú un remey aprobat
tens; un remey especial
per aliviarme aviat.
—¡Ay jo 'l tinch?. no se hont potser!
—Donchs jo si que ho se, Angelina.
—¿Digam ahont es?

—Veurás vina,
es un remey *trapasser*
y aqui hi ha alguna *vehina*.

L' Artur l' agafa pèl bras,
y apartantse de la platja
apretant un xich lo pás,
se internan en lo fullatje
de uns llarchs y espessos canyas.

Al sortir, del tot curat
de aquell mal l' Artur estava,
y ab l' Angelina al costat
altra volta caminava
pèl camí de la ciutat.

E. SUNYÉ Y S. LÓPEZ.

EPIGRAMAS

Un pérdis que s' embarcava
en un vapor cap á América,
deya: Me 'n vaig d' aquí Espanya
per fugir de la miseria;
y si Deu permet qu' arribi
ab salut á aquellas terras,
juró pel pare y la mare
que hi faig... la primera pela.

PEP MARTRA.

So un beneyt, so un infelís!
ni un céntim tinch solsament
y no obstant estich, Narcís,
per sobre de molta gent

—¿Com pot ser?

—Sencillament,
perque habito un seté pis.

PAU DE LA LAYA.

A n' en Baldiri Bardum
sempre que ha de batejá,
lo rectó li fá aguantá
un ciri per ferli llum.

Y quan llest ja está 'n Baldiri
lo rectó li diu guassó:
Com tú, no he vist cap minyó
que m' aguanti tant be 'l ciri.

SASTRET DE PALAFURGELL.

LA TOMASA

TEATRO CATALÀ

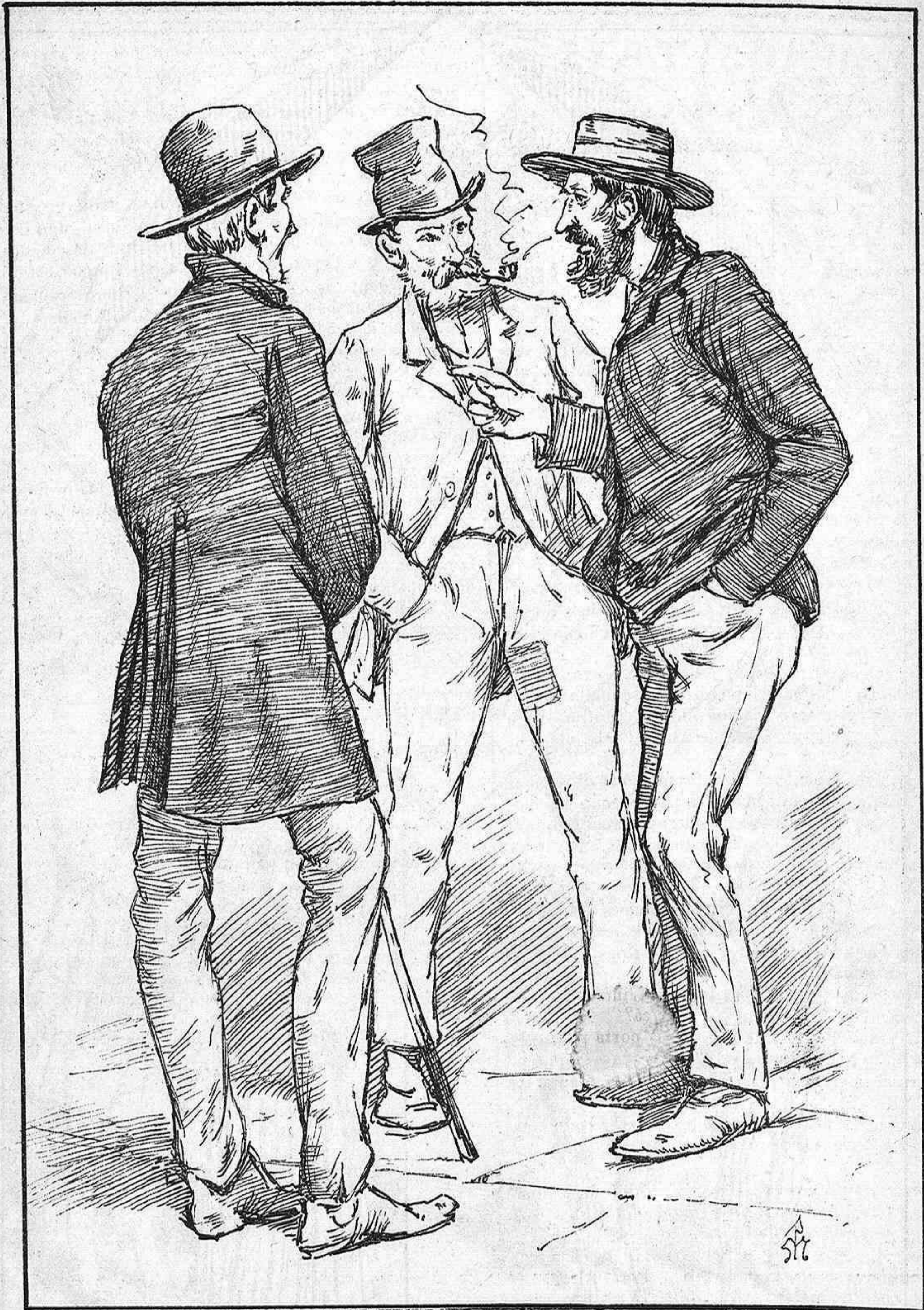

AUCELLS DE
PAPER

BON JAN... QUI PAGA!

¡TOT COR!

LA GENT DE CASA

—Desenganyeu, á la nostra edat
'ns convé una companyia.
—De lladres!

DISERTACIONS
sobre
la Literatura Arabe

ESTRANY y casi incomprendible es com havent viscut tant en contacte ab los árabes molt temps antes y molt després que las demès nacions, y havent concorregut á sas escolas, aprés lo seu idioma y barreijat ab las nostras las sevas costums, no tinguém mes que en la poesia popular algunas mostras de la ciencia que cultivavan los fills del Muslim durant la seva estancia en la nostra pátria.

Sols en alguns palaus y museos s' hi trova algun que altre llibre y encara generalment importat per estrany conducto.

Estrany per no dir fenomenal es que los llibres sanscrits de la India, tan coneguts de los árabes, no los rebessim de los muzárabes, en lloch de venirnos traduhits del Nort d' Europa.

Fins ja comensat lo segle XV no 's trovan en la nostra literatura popular los vestigis d' aquella poesia rica, pródiga en imatjes, melancólica y voluptuosa com lo cel promés per l' enemich de Abon Djahl als seus creyents.

Quan aquella literatura fou trasportada d' Orient per los crusats, van inocularla en sos poemas los trovadors italiáns y francesos y nosaltres várem acceptarla introduhintla després en los ritmas catalans y provençals sent imitada pels poetas del temps de Joan II de Castella.

Los llibres de quentos y fábulas sanscritas trasmesas per los antich persas á los mahometans, passaren á los árabes que los refundiren adoptantlos á las sevas costums y religió.

Aquesta mena de literatura fou introduhida á Occident per medi de traduccions fetas en grech, hebreo ó llatí. Lo Pantchatantra indio, conegut per Faulas de Pilpay ó Bidpay ó per Calila y Dimna va publicarlo traduhit y escarnit lo juheu renegat Joan de Cápua en lo segle XIII.

D' aquesta traducció es que possehim la castellana en lo: *Exemplario contra los engaños y peligros del mundo*.

També 's creu existeixi en lo Escorial un códice qu' es una traducció del *Calila Dimna*, feta sobre una de llatina, anterior á la de Cápua.

Lo rabí espanyol Moisés Sephardo, fill de Huesca, nomenat després de la seva conversió, Pere Alfons, y qual padrí fou lo mateix rey Alfons VI, va escriurer una colecció de quentos orientals ab lo títol de *Disciplina clericalis*, aprofitantsen únicament las lleugeras imitacions fetas en lo segle XIV y que no van trovar tampoch bona acullida mes que entre la gent docta.

Hasta lo segle XVI 's nota escassés de fábulas orientals y las pocas que varem obtenir varen provenirnos de traduccions italianas; observantse ademés que fins lo segle XIX no varem tenir mes que una sola traducció de las cèlebres *Mil y una noches*, tipa ja de correr tota Europa.

Difícil es endevinar com vivint la vida dels árabes, fóssem los menos favorecuts en possehir unas faulas que per rahó natural debíam tenir primer que algú altre,

La major part de las poesias árabes avuy escritas, passaren de segle en segle per tradició oral, de fills á nets y encara en la actualitat multitud de quentos orientals no 's trovan en cap mes arxiu que en las bocas de la gent del poble, destinats á perdrers malaguanyadament á la bufada dels adelantos socials.

A pesar de tot, moltes poesias s' han pogut recopilar gracias als erudits escriptors que s' han pres aquest treball, entre ells don Agustí Durán, y podém encara gosar ab aquella literatura quals composicions, la major part anónimas, fan la delicia del lector que 's deleita ab aquella dulçura típica de la imaginació árabe.

Los romances de *Celin*, *Audalla*, *Jarife*, *Azarque de Ocaña*, en hont *Cegríes* y *Bencerrajes* son los protagonistas de las mes hermosas llejendas orientals, demostrant lo tresor de poesia que possehiríam á haverse recullit l' immens catálech perdut en alas del temps per la mateixa oriental peresa característica d' aquells qu' han omplert nostra patria de monuments y han dotat á la nostra literatura ab los productos de la seva ardenta y apassionada fantasía.

PEPET DEL HORT.

À. ELLA

IDILI

Inspirant goig y alegría,
del Abril, un bell matí,
fresquét oreig ne corria
bressant las flors del jardí.

Las mes gayas poncelletas
prest son càlcer ne badavan,
tornantse en ricas floretas
que tot d' olors ho incensavan.

Los aucells dalt lo brancatje
trinavan son cant diví,
y rendint dols homenatje
saludavan al matí.

En la fonteta aygua dolça
brollava continuament
que lliscant entra la molsa
parava al fons del torrent.

Y 'l sol que llavors eixia
rogenca llúm escampava,
iluminant l' hermós dia
que jo mirant m' encantava.

¿Y en eix rato encantador
que de goig tot ne somreya,
no atinas mon bell amor
lo que jo pensava ó feya?

¿No? donchs llavors nena bella
contemplant tant gay matí,
jo 'm menjava una costella
á sota mateix d' un pí.

MANEL GARDÓ FERRER.

LOS SET PECATS CAPITALS

PECAT PRIMER

LA SUPERBIA

Per la *Superbia* comenso,
un dels pecats més senzills,
que no obstant, porta perills
y deshoris, segons penso.

Te per fills, la *Vanitat*,
l' *Orgull* y la *Presunció*,
defectes que á la ráhó
maltractan sense pietat.

Puig nocrech qu' hi hagien lo mon
cosa més poch rahonable,
que l' *orgull* inaguantable
d' aquells que *orgullosos* son;
y ab l' *orgull* al mon se llesan
y á tots trepitjar desitjan,
sent póls que los verms trepitjan
quant més enlayrarse pensan.

¿Quín motiu justificat
poden tindre los *ditxosos*,
los *sabis* y 'ls *poderosos*
pera tindre vanitat?

No 'l sè veure, de la vida
sent lo *trayecte* tan curt,
puig apenas lo *Sol* surt
ja se 'ns pon tot desseguida.

Y á més d' aixó: ¿Quí pot dir:
¡So felis! no 'm falta rés!
si 'l que ménos y 'l que més
han nascut pera patir?

¿Quí 's pot creure en *saber* gran,
per més que tothom l' alabi,
si resulta que 'l més *sabi*
es sempre 'l més *ignorant*?

¿Quín *poderós* se coneix
que esclau d' ell no hagi sigut
tot y sent la esclavitut
més forta, la d' un mateix?

Resumint donchs, qui presum
per ser rich, sabi ó valent,
te emboyrat lo pensament
y 's pot comparar al fum
que se enlayra, enlayra tant,
que un creu que als núvols s' aboca,
més tant punt lo vent 'l toca
se desvaneix al instant.

Disculpa tindria encare
l' *orgull* si sols us ne fessin
los que qualitats tinguessin
per gastarne, més repara
lector, detingudament
á la nostra societat
y veurás la *vanitat*
senyora de tot vivent.

La nina que per sa sort,
ha nascut un xich bonica,
desde petita 's dedica
á la *vanitat* del cor.

Tot son gestos y monadas,
mimos y *salamerías*,
capritxos y *tonterías*
y *paraulas* estudiadas.

Tot es estrafer la veu,

no dar al mirall repós,
estrangularse lo cos,
y volguerse enxiquí 'l peu.

¿Y per qué semblanta feyna?
Perque un *xiflat* xixarel-lo
llapisós com caramel-lo
li digui: —Pasiobé ¡reynal!

Y aquell beneyt del cabás,
autor de quatre sonets
sense conexió, estralets
y ab rípis á cada pás,
qu' ab una fatxa antipática
á las musas de *Elicona*
llissons á los *mestres* dóna
no sabent lo que es gramática;
que *disbarats* á tot' hora
escriu ab tanta eficacia,
que arriban á ferli gracia
á n' éll mateix ¡y l' art plora!

Que critica en tots sentits
faltat de seny y modestia
al quí s' après la molestia
de corretgir sos escrits.

¿Y tot perque tant d' afany
de criticar y exhibirse?
¿Per qué 'l cervell consumir-se
buscant lo seu propi dany?

¿Per arribar á la *meta*!
perque allí 'l porta l' *orgull*,
perque no hi veu de cap ull,
quan lo prenen per *poeta*!

Y aquell militar *valent*
(de llengua y en fugir prompte)
que á los *carquinyolis* conta
d' aventuras mes de cent;

que diu que sempre ha sigut
héroe, no deixantse abatre,
que una volta en matá *quatre*...
fent no més que un estornut!

Que de la passada guerra
explica fets á trompóns,
trezent bombas y canóns,
y farsint de morts la terra.

Sent aixis que al Hospital
s' estava allavors lo *mandria*
curantse una *galipandria*
que li empaltà una... *vestal*.

¿Donsas pera que mentir
me direu? ja está provat,
quí estima á la *vanitat*
per forsa te que mentir.

Com que *trampa* considero
á la *vanitat*, forsós
es que sigui 'l *vanitós*
vulgui ó no vulgui, embustero.

¿Per qué 'l calvo du perruca?
¿per qué du postisas dents
la vella? ¿per qué ab unguents
la lletja la cara 's suca?

¿Per qué 's posa coloret
la minyona que está groga?

¿Per qué un cesant mobles lloga?
¿Per qué no 's calla un secret?

¿Per qué renyim ab lo sastre
si 'ns pren malament las midas?
¿Per qué un *banquer* tè queridas
que 'l pelan com un pollastre?

¿Per qué tenint bona vista
gasta lentes un mussol?

¿Per qué los coloms al vol
fá aixecar lo colomista?

¿Per qué á la *tabacalera*
se dona tanta ganancia?

¿Per qué lo diumenje ab ansia
tota *Menegilda* espera?

¿Per qué 's gastan las botinas
ballant galops y mazurcas?

¿Per qué un pobre agafa *turcas*
y algun burgés *mantellinas*?

¿Per qué vá á la *Catedral*
á misa quí viu al *Rech*?

¿Per qué 'l clavetayre llèch
de tot bon ferrer diu mal?

¿Per qué per anar bonichs
molts la *gasofia* estalvian?

¿Per qué los seus fills no crían
las esposas de los richs?

¿Per qué 's fá dir Don Canut
quí abans sols Canut se deya?

¿Per qué dels *toros* la treya
á tants *chulos* ha perdut?

¿Per qué 'l que es curt de l' ofici
vol corretgir al seu mestre?

¿Per qué vol passar per destre
quí está faltat de judici?

¿Per qué diu; que ja ha dinat
el qui encare está en dejú

y á la *fám*, tracta de tú?
¡Per *orgull*, per *vanitat*!

Per *fatxada*, tot se fá,
sols siga humillá als demés
fe 'l *tonto* no importa rés
tindre *conciencia* es en vá.

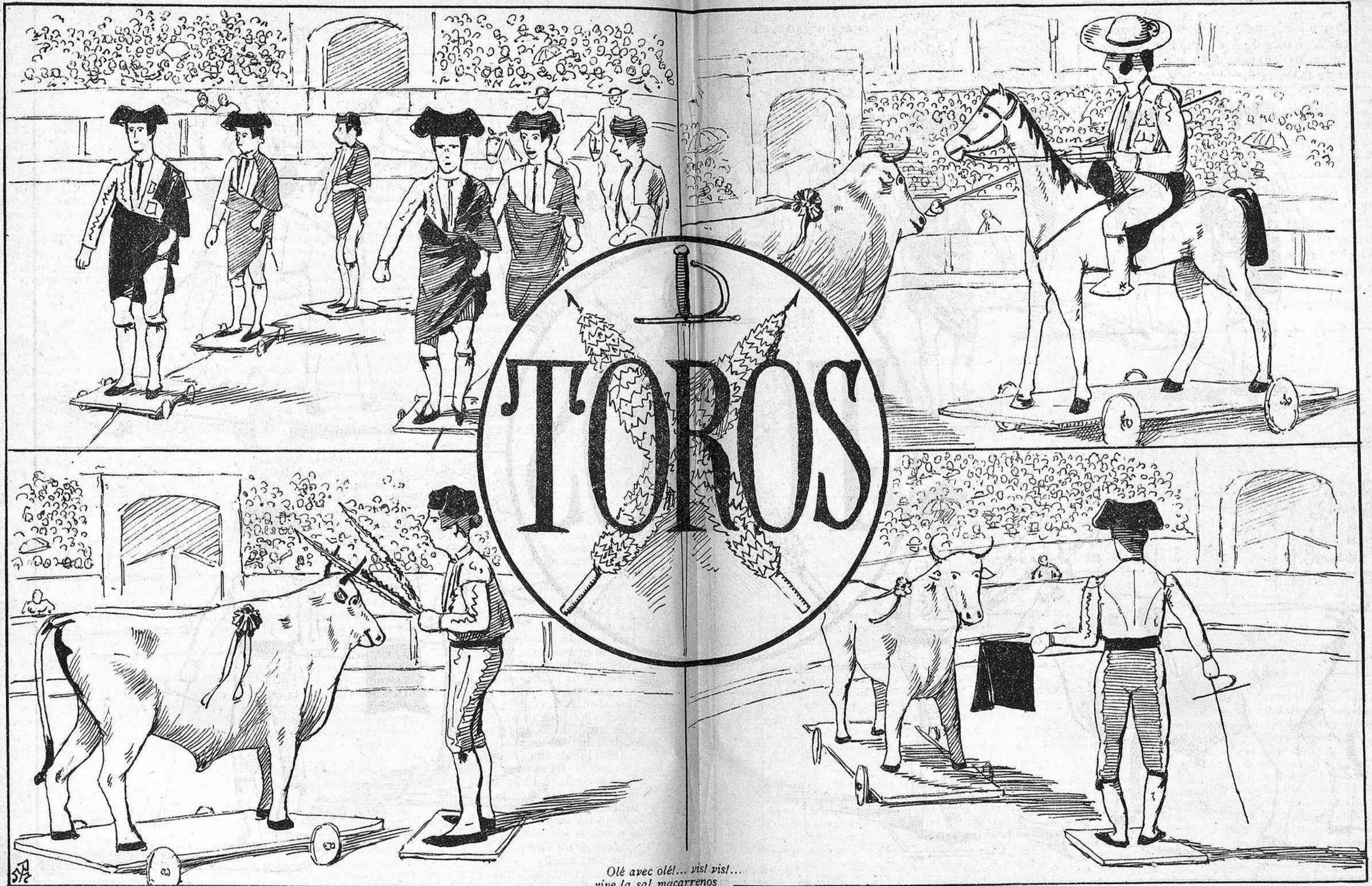
¡*Superbia*! pecat antich,
mes antich que 'l primer home,
puig la *serp* dantli la *poma*
fou causa de son fatich.

¿Y per qué la *serp* li feu
portant la *superbia* al cap,
tant mal obra? prou se sab,
¡per fer *cap* y *cua* á Deu!

Inutil es que la *fè*
á la *superbia* no aboni,
mentres imperi 'l *dimoni*,
no 's posará al orgull fré.

Y com que li falta un bull
á tota humana criatura,
ni que 'ns porti algun tribull,
tots tindrem la *xifladura*
coneguda per *Orgull*.

JOSEPH M.ª CODOLSA.

*Olé avec olé... vist vist...
vive la sal macarrenos
de Sevilla et de Madris!*

*Aixó son, poch mes ó menos,
las corridás de París.*

NOSTRE RETRATO

Lo de la célebre y sens rival en son género donya Matilde Grossi de Franceschini, es lo retrato ab que avuy honrém nostra Galería.

Además de las recomendables dots artísticas que posseheix en alt grau, la naturalesa l' ha dotada d' una figura simpática, lo que lográ, fos imperdurable lo recort que deixá del protagonista de la opereta de Suppé *Donna Juanita*.

Retirada casi per complert de la escena á causa del desmoronament de las condicions necessarias que exigeix la opereta cómica, se dedica per complert en dirigir la svea companyia, logrant ab sa acertada y conciensuda direcció que los artistas lluheixin condicions extraordinarias y dar á las obras un notable relleu que sens tant experta direcció passarian casi desapercibidas.

NOVEDATS

¡Tóquila señor Mario! Per fi 'ns ha dat una comedia bona, pero bona de vritat. Ja compendrá que 'ns referim á *El primer choque* del notable escritor señor Sanchez Perez.

Se 'ns digué que en la nit del estreno, l' autor estava pensatiu creyent que nostre públich rebría mal la obra en vista de que totas las anteriores estrenadas habían resultat fracassos. Molt 'ns estranyá aytal pensament, ja que *El primer choque* es un verdader modelo de la comedia de costums y hasta 's pot dir de la alta comedia, que totas sas escenas son cópias del natural y presentadas ab gran exactitut y pulidés superior. Son argument es sencillissim; los tipos verdaderas fotografias, y las escenas complerts cuadros de familia además de lo llenguatge castís com tot lo que brota de la ploma del señor Sanchez Perez; aixís es que ab aytals condicions acompanyat de un desempenyo inmillorable, com hi donaren casi tots los actors, no es estrany obtingués un éxit complert la obra y un verdader triunfo l' autor.

Hem dit que lo desempenyo resultá casi inmillorable, y aquest casi 's refereix al Sr. Sanchez de Leon que recargá algo lo personatge.

No es de lleuger lo predestinar que *El primer choque* será la obra de la temporada.

TÍVOLI

Durant la ultima setmana s' ha dat alguna representació de la *quisicosa* nomenada parodia, ab to títol de *Mefistófeles* en la que se feren aplaudir las senyoras Mariscal y Mejía y los senyors Hidalgo y Mora.

En la sarzuela del mestre Barbieri, *Los fusileros* hi obtinueren justos aplausos las senyoras Mariscal y Alverá y 'ls senyors Pinedo é Hidalgo. Lo conjunt se ressentí de falta d' ensajos.

Sembla que la Empresa tracta de dar molta varietat als espectacles en vista de la bona acullida que are li va donant lo públich, preparant entre altres estrenos *El chaleco blanco* del senyors Carrión y Chueca.

CATALUNYA

La célebre opereta de Suppé, *Boccaccio* sortí un bon *tan-tico* desigual, demostrantse palpablement en son desempenyo que s' había posat en escena sense cap ensaig. Ab tot, se feren aplaudir las senyoras Ferrara y Morrotto y lo señor Grossi.

Ab motiu de trobarse indisposats la senyora Coliva y lo señor Giovannini va aplellarse l' estreno de la opereta de Millocker *Il vice ammiraglio* que definitivament s' estrená dilluns encarregantse de sos papers la senyora Ferrara y lo señor Grossi, sortintne sumament airosos. La nova opereta te algunas pessas de una instrumentació notable que fan honor al autor de *Il guitarrero* sobressortintne entre ellas lo preciós concertant final del primer acte y un original *duo* del segon, pessas abdós que tinguéren que repetir-se. No obstant, lo conjunt adoleix de certa monotonía musical que feu que no fos del agrado del públich.

En quant al llibret si bé té alguna escena cómica, las mes no ofereixen res de particular sent molt inferior á la música.

Lo desempenyo que obtingué, fou bastant acertat distingintse las senyoras Ferrara y Penotti y los senyors Grossi, Principi y Sadini aixís com també lo mestre señor Ristori que dongué extraordinari relleu á las masses de orquesta coros, brillant d' un modo especial en lo concertant del primer acte.

CIRCO EQUESTRE

Varios debuts hi ha hagut en lo transcurs de la última setmana havent sigut los mes notables lo clown Lui que justificá la bona reputació de que venía precedit y lo célebre Mr. Ayric sent lo millor elogi que podem fer de tant notable artista, dir que deixa enrera al célebre Mr. Alvantée per la série de equilibris que fá en lo trapezi, acabant sos exercissis ab la baixada occipital; treball dels mes perillosos y difícils que fins are habiam vist en los Circos.

Inútil creyém dir que fou estrepitosament aplaudit.

Los jermans Johanson, no foren del gust del públich per resultar uns clowns del temps antich, que sols logran fer riurer á la gent menuda per la série de *bulets* que 's clavan.

Los demás artistas continúan sent aplaudits sobressortint Mlle. y Mr. Eddys com també Mr. Casthor que ab la seva série de personatjes, logra una ovació al tocarse l' himne de Riego en lo moment de imitar al señor Sagasta.

Pera dimecres estava anunciat lo *debut* de la *troupe* Frediani. La setmana entrant ne parlarém.

EDEN-CONCERT

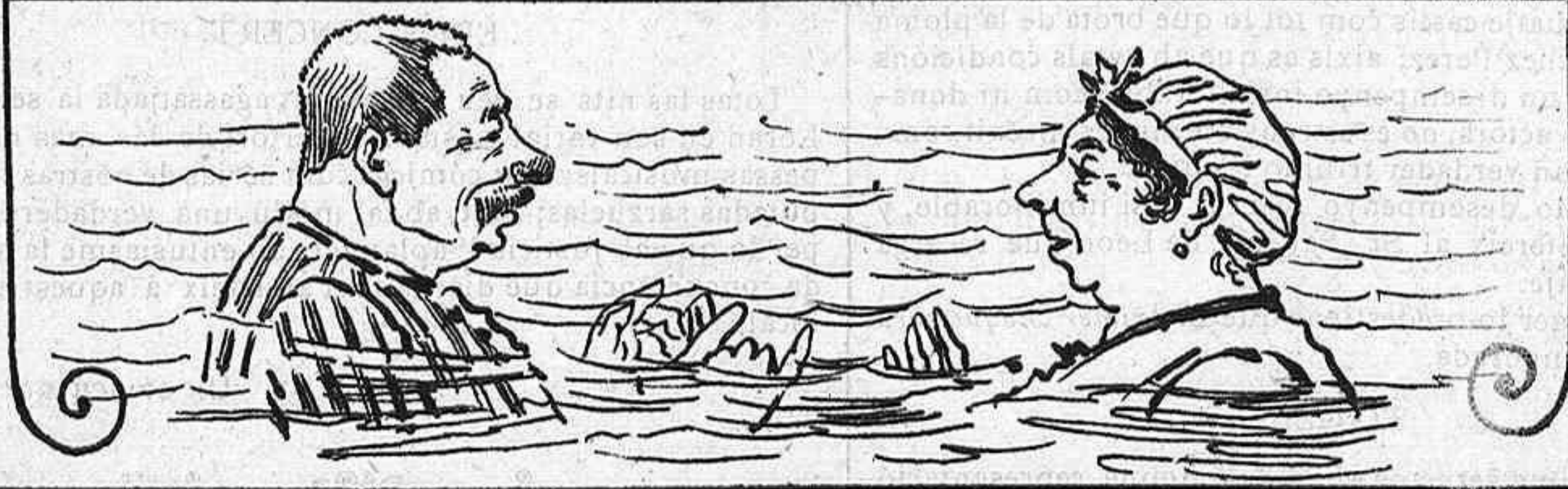
Totas las nits se veu sumament agassatjada la senyoreta Loran en son variat y estens repertori de las mes notables pessas musicals; tant cómicas com sérias de nostras mes reputadas sarzuelas; sent ab tal motiu una verdadera *divette* per lo que ab justicia l' aplaudeix ab entusiasme la escullida concurrencia que diariament assisteix á aquest espayós local.

UN CÓMICI RETIRAT.

Dona jove y home vell,
no hi ha pas remey per ell!

Qui 's mulla, no sent brivalla,
i' aixugará la mortalla.

Ab bon peu s' inaugurarà la nova empresa del teatro Principal pus que pera lo mes de Setembre ha pogut lograr l' ajust de la eminenta actriu italiana Sra. Duse junt ab sa escullida companyia la qual además de representar las obras que mes éxit obtingueren en Novedats, se 'n donarán á coneixer de novas pera nostre públich.

Aixís se comensa, Sr. Valero.

Los forasters que vágin á Sabadell y no parin á la *Fonda y Restaurant d' Espanya*, situada casi devant de la Estació, no saben lo que 's perden.

Ja 'ls assegurém que es de primera; jo al menos, may 'm mouria d' allí.

Sentiriam que aquest suolto molestés la modestia dels duenyos de tant superior establiment.

Nosaltres som aixís: incens á qui ho fa bé, y llenya á qui la mereixi.

Ab las funcions de diumenje acabarà la série que ab tant profit com aplauso, ha donat en Sabadell y Tarrasa la gran Companyia Catalana del Teatro de Romea.

Ahir dimecres va posarse en escena en la última de las dos industriosas vilas: *La Dila y Aucells de paper*, y avuy te lloch en Sabadell la representació de *La Casa tranquila*, y *Aucells de paper* junt ab l' estreno del monólech del Sr. Guimerá: *Lo Mestre Olaguer* estrenat á Reus ab gran aplauso.

La Companyia sortirà pera Olot lo 23 ahont es espejada ab gran impaciencia per lo sens nombre de forasters que invadeixen aquellas hermosissimas encontradas.

Lo Cólera no vol mourers del pays de las xufas.

Ja s' ha registrat algun cas á Valencia per mes que no te molta importancia dat á que ha provingut de fora ó siga dels pobles anteriorment atacats.

Aquest Cólera, que no es *mórbo* ni *Cristo que lo fundó*, sembla que ha agafat carinyo á la terra y té ganas de morir allá ahont ha nascut

Poch sab ell lo contents que 'ns fá.

Lo Diumenje ultim l' *Associació Literaria* d' aquesta ciutat celebrá la segona de sas *vetlladas intimas*, en la que s' hi llegiren infinitat de poesias y treballs en prosa, entre las que recordém las dels senyors: Codolosa, Barbany, Ayné Rabell, Riusec, Bernis, Llimoner, Torrents Bolart, A. Camps y Millá.

Totas foren molt aplaudidas per la numerosa concurrencia de senyors sócis que hi assistiren.

Pera diumenje vinent se prepara la tercera vetllada que promet esser molt mes concorreguda y agradable si cab.

En el *Hotel de Ventas* subastan quadros de distingits artistas.

Es l' únich médi perque l' artista puga menjar.

Si los nostres pintors s' haguessin dedicat á matar toros ja 'ls lluhiria més la pell.

Que tontos!

Primer la Claudia; ara los conservadors; vaja, Higinia que Deu t' haja ben perdonat!

¡Ja es estar de pega!

Dimars varem veurer una camilla del Cementiri del S. O. y detrás d' ella un municipal ab un sombrero á la má, un coll de camisa brut de sanch y un barret de palla.

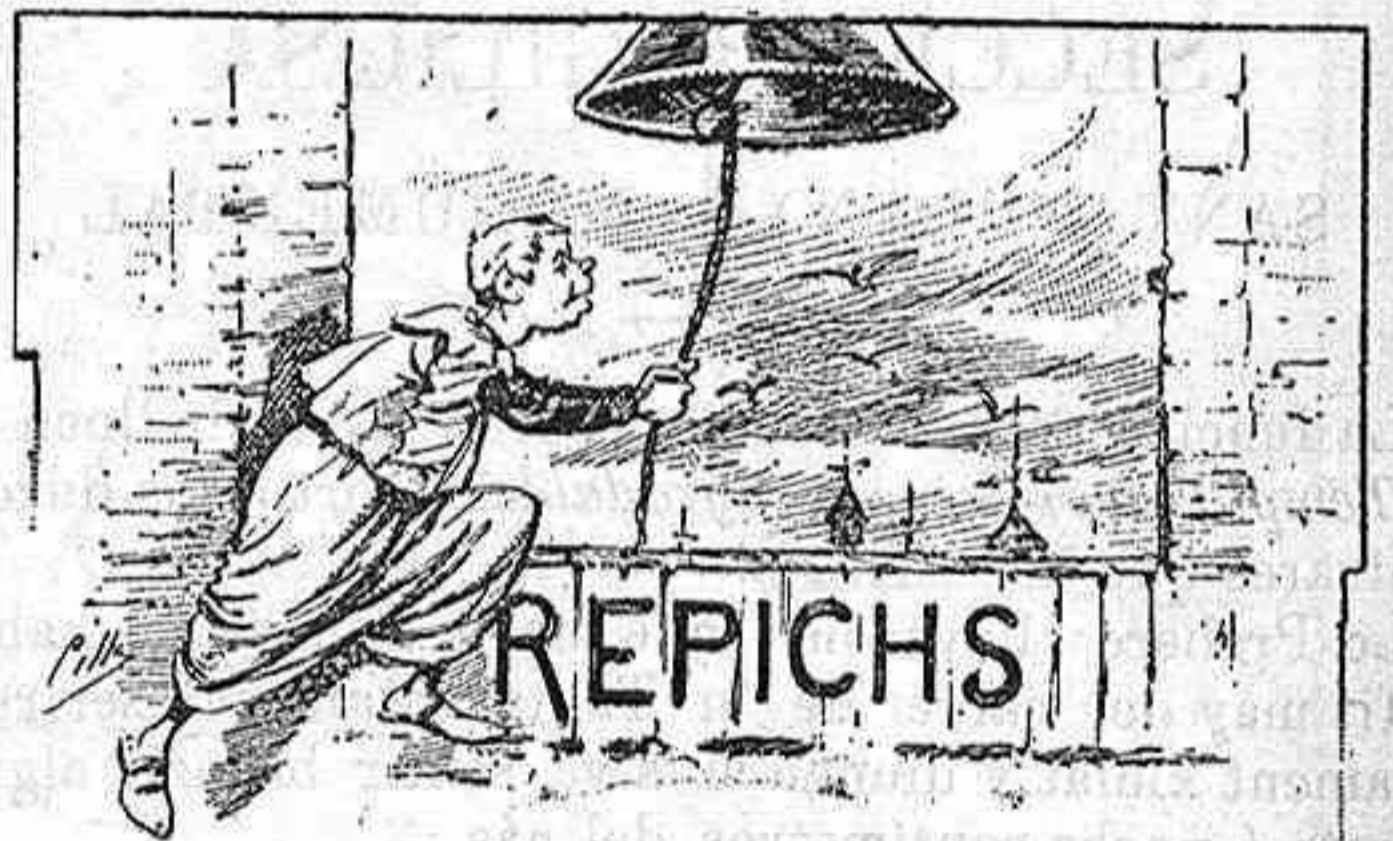
Sens que sortím garants de la noticia, váren dirnos que 'l pobre de dins de la llitera era un que s' havia pegat un tiro en lo coll, haventli trovat una carta closa dirigida al director de *El Diluvio*.

¿No hi ha ningú que 'n sápigá res?

Entre las molts publicacions que 'ns honran en lo cambi, hi figura *Don Cristóbal* periódich qu' es publica en Santiago de Chile.

Inútil creyem dir ab la satisfacció que 'l rebém.

Agrahim al magnífich Ajuntament de Port-Bou, la atenta invitació que se ha servit remetrern' s' pera los balls y demás festas que ab motiu de la festivitad de dita població, tindrán lloch los días 25, 26 y 27 del present mes.

Que no se 'ls hi ha de fer res als que feren las colossals compras de paper al entrar los conservadors al poder?

Ni se 'ls aixecarán estátuas!

Mal fet!

Y'l motiu de dir: mal fet, es perque convé aixecarlas; que además de ser distret, com mes n' hi hagi al reventarlas pagarán molt mes lo trèt.

Lo fill de Pradies reclama á D Joseph Borrás los 100,000 franchs á que va ser condemnat com assessí del seu pare.

Y aixó que quedá probada la ignocencia del nostre paysá.

Ja ho veig... á la Justicia Histórica li convé que aquell xicot no 's conformi ab lo nou fallo...

¡Que pillos que son... los gats!

La Empresa del *Teatro Català* que desde la próxima temporada quedarà instalat en lo Teatro de Novedats, està rebent tots los días produccions de varios autors notables de la terra.

La dramática catalana sembla que llensa un sospir de benestar, després del llarch atach d' ofech que ha sufert. L' enhorabona!

Accedint als desitjos dels interesats, fem constar que s' han separat de la Redacció del periódich (sic) *La Cigala*, los senyors D. Joseph Font, D. F. Vivó, D. J. Capdevila (Director) y D. A. Cortina.

Lo *rebutx* d' aquell romanso en estat de descomposició, pot tornar á publicar aquella esquila ab l' A. F. P. copiat d' un setmanari catalá.

BIBLIOGRAFIA.—Hem rebut un exemplar del preciós drama *L' incendi de Manresa* original de nostre amich D. Maurici Fius y Palá, estrenat ab extraordinari éxit en la nit del 4 d' Agost passat en lo teatro «Conservatori de Música y declamació.»

Ab motiu de la espressiva dedicatoria que l' autor feu d' ell al Ajuntament de dita ciutat, aquest s' encarregá de la luxosa edició ab que ha sigut presentada la obra.

També lo senyor Antón Saltiveri 'ns ha remés 1 exemplar (segona edició) de la seva bonica comedia en 1 acte y en vers, titulada: *Tres que 'n fan quatre* y que s' estrená ab tant bon éxit en lo derruhit teatro del Odeón.

Los exemplars de la nova edició 's venen á 2 rals.

SECCIO REGILIOSA

SANTA PLANXA MONUMENTAL

La funció que lo diumenje passat va tenir lloch en lo *Temple taurí* deixarà *agradable* recort á los devots confreres que hi assistiren.

Lo Prebere "Payerols" que mes li valdria no haber sortit may del carrer de 'n Tantarantana, va ser ruidosament xiulat y diuhen si 's va sentir bronzir algún objecte á pochs centímetros del nás.

Quin modo de tirar per terra lo principi d' *autoritat*!

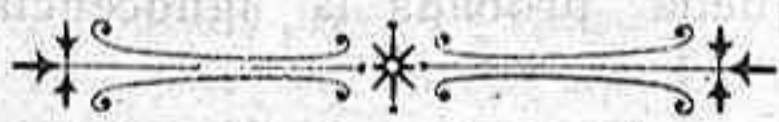
Lo temple, durant tota la funció, 's va veurer invadit de empollas de gaseosas, taronjas, patatas y altres tubérculs sens respecte á la santitat del lloch.

Van immolarse varias víctimas, algunas de las quals van quedar com cuxinets d' agullas després de dos anys de servey.

Acabada la funció tots los concurrents van trovarse á faltar *quatre pelas y 10 céntims* de la butxaca, los uns, y altres alguna cosa menos.

Ha quedat alguna feyna pels fusters.

Fins á un' altra.

Telégramas

Madrid 16.—2 tarde.—A la arivada de Peral lo *Monstruo* ha pagat los plats trencats.

Ganges 16.—3 id.—'S fan esforços per ocultar al Sr. Cólera Morbo la pujada de's Conservadors al poder. La creencia general es de que no se 'l podria pas contenir.

Manresa 16.—4 Id.—Ab un ordre extraordinari segueix la *huelga* quedant uns dos mil obrers sense treball.

També ab molt ordre van dispararse vários tiros cayent feridas duas pobres treballadoras.

'S creu que l' ordre no s' alterarà.

Municipi 16.—5 id.—Vol demanarse á Peral que al solicitar l' indult d' Higinia Balaguer, fassi lo propi ab aquesta corporació.

Es tem que lo Sr. Planas y Casals no l' hagi pogut conseguir.

Madrid 16.—8 id.—No se sab lo día en que lo Sr. Silvela darà l' alternativa al *destre* Romero de la Bleda.

'S créu siga en la vigilia de las eleccions.

MONGETAS.

Anirá: Amadeo, J. T. R., D. Bartrina, Pitarrona, E. Ribó, B. T. Bolart, Tres sábis, M. Gardó, A. Rossell.

Anirá algo de: Pep Galleda, Sacas, A. Durán, Ton Llongu y C.^a, Teresa Peitx, Pastalero y P. Carreras.

Sabateret del Poble Sec. Anirá modificat. ¿No trovaria un pseudonim menos kilométrich —E. Sunyé. Ho llegirém.—J. Casanovas. Idem.—Gestus II. Aniran los cantas.—Fernando Garcia. Pot enviarho y ho llegirém. L' as umpto de «Prometensa» no 'ns agrada.—J. Salvador.—Ne tenim tantas d' aquest género amorós que li tocaria 'l torn lo dia del judici.—C. Cesar. Idem.—Flodao Baenae. Home ¡No sigui tant cotxinet!—M. Emulap. Deixis de tantas missivas als companys y de pensá tant ab las sevas xicotas. Miri que vostè s' enmagrirá.—V. Saenz Vilaseca. L' import de suscripció se paga per adelantat.—Cintet Barrera. ¡Que descansat deu haber quedat, després de copiar tot lo remés!—J. Abril Virgili. Lo felicitem de veras. Quedará complascut

S' han rebut 19 treballs mes que no van ni ab curriolas.

ALS COLABORADORS

Ja tenim un disbarat de composicions d' amor «platónich, neo-xiflat» ¡No. n' envihin per favor! fassinho per caritat!

LO COCO DE MODA

—Si no ets bon minyó 't duch á ne 'n Cánovas.
—Ja no hi tornaré may més.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADAS

La meva tia *Hu-quarta*,
diu que quan vaigi á *Total*
'm comprarà una *tres-dugas*
ben groixuda, per poch rals.
Y á mi que no 'm sab *tres-prima*
de greu, li estimaré,
y á més una *quarta-una*
quan torni li compraré.

D. BARTRINA.

TRENCA - CAPS

Buscar un juguet castellá en un acte
que tingui una sola vocal y repetida
set vegadas.

R. BRUNA.

QUADRAT NUMÉRICH

Sustituir los punts ab números de
modo que sumat vertical y horisontal-
ment sense cap número repetit en cada
ratlla, dóngui per resultat 20.

.
.
.
.
.

M. SANSAR Y C.^a

LOGOGRIFO NUMERICH

1 2 3 4 5 6 7—Població Catalana.
1 7 1 2 5 6— » »
1 2 3 4 7— » »
5 4 1 2— » »
5 6 5— » »
1 7—Comestible.
4—Consonant.
7 6 3 6 6 7—Població Catalana.
5—Vocal.
1 2—Carrer de Barcelona.
1 6 7—Població Catalana.
1 3 4 7—Fruyta.
7 6 7 4 5—Població Balear.
4 2 1 5 6 6— » Catalana.
1 5 4 4 3 4 7— » »

ALLEC.

GEROGLIFICH

X
C I N E
L L I L O
L O
I V
E L E L E L E L

JOAQUÍM CASADEVALL.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—*Ca-nó*.
Conversa.—*Mariano*.
Trenca-caps.—*Lo gat de mar*.
Anàgrama.—*Alf-Plá-Pal*.
Rombo.

M
C I D
M I L A N
D A U
N

Sinonimia.—*Tomasa*.
Geroglífich.—*Deu dona fabas á qui no
té caixals*.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI
Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 ptas.
Cuba y Puerto Rico id. 2 " "
Extranger id. 2'50 " "

NOTA—Tota reclamació podrà diri-
girse á la Administració y Redacció del
periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56.
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña.